

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave

ANALIZA NORMATIVNOG OKVIRA U OBLASTI SLOBODNOG PRISTUPA INFORMACIJAMA

Mart, 2019. godine

UVOD

Ustav Crne Gore garantuje da svako ima pravo pristupa informacijama u posjedu državnih organa i organizacija koje vrše javna ovlaštenja. Pravo pristupa informacijama može se ograničiti ako je to u interesu zaštite života, javnog zdravlja, morala i privatnosti, vođenja krivičnog postupka, bezbjednosti i odbrane Crne Gore, spoljne, monetarne i ekonomske politike. To pravo se ostvaruje podnošenjem zahtjeva za pristup informaciji, na koji se odgovara u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama.

Zakon o slobodnom pristupu informacijama („Sl.list CG“, broj 44/12) donijet je 2012. godine, a u primjeni je od 2013. godine. Krajem aprila 2017. godine, donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl.list CG“, broj 30/17).

Crna Gora je među prvim zemljama potpisala Konvenciju Vijeća Evrope o pristupu službenim dokumentima (CETS No. 2015) 18. jun 2009. god)). Takođe, navedenim izmjenama Zakona o slobodnom pristupu informacijama iz 2017. godine, Crna Gora je preuzela odredbe Direktive EU o ponovnoj upotrebi informacija iz javnog sektora (EZ/2003/98, EU/2013/37).

Strategijom za reformu javne uprave za period od 2016-2020. godinu (u daljem tekstu: Strategija), u oblasti slobodnog pristupa informacijama prepoznati su određeni problemi, koji se, u bitnom, odnose na: nedovoljnu obaviještenost obveznika primjene zakona o obavezama, pogotovu u dijelu obaveze proaktivnog objavljivanja informacija i davanja informacija od strane organa koji tu informaciju ne posjeduju; „ćutanje uprave“ u postupcima po zahtjevima za slobodan pristup informacijama; na visoke troškove za podnosiocima zahtjeva u vezi sa kopiranjem informacija; slabe kapacitete službenika u organima koji vrše poslove u ovoj oblasti i slabe administrativno-tehničke kapacitete Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. U cilju prevazilaženja navedenog, Strategijom i Akcionim planom za njeno sprovođenje¹ planirane su određene aktivnosti radi unaprjeđenja stanja u ovoj oblasti, a između ostalih priprema i ove Analize.

Iz Izvještaja o implementaciji Akcionog plana² zaključuje se da je portal otvorenih podataka www.data.gov.me počeo sa radom u 2018. godini i da su donijeta Uputstva za objavljivanje i korišćenje otvorenih podataka. Takođe, pozitivan efekat je ostvaren u pogledu smanjenja troškova u postupcima za pristup informacijama, jer su Uredbom o obračunu troškova postupka za slobodan pristup informacijama („Sl.list CG“, br. 66/16), troškovi fotokopiranja informacije smanjeni sa 10 centi na 5 centi, po stranici.

Pozitivan trend u 2017. godini, ostvaren je i kod indikatora, broj žalbi zbog „ćutanja administracije“ u postupcima odlučivanja po zahtjevima za slobodan pristup informacijama. S druge strane, negativan trend je evidentiran kada su u pitanja druga dva indikatora, jer je povećan procenat poništenih akata od strane Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama (u daljem tekstu „Agencija“) u odnosu na 2016. godinu. Visok procenat poništenih akata Agencije, od strane Upravnog suda u odnosu na 2016. godinu pokazuje da mehanizam rada i kapacitet Agencije, u ovom dijelu, još nije efikasan i da su pred Agencijom i dalje izazovi koji se odnose na jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta zaposlenih, kao i jačanje mehanizama kontrole i nadzora. Utvrđena polazna vrijednost indikatora koji se odnosi na procenat ministarstava koja su ispunila obavezu proaktivnog objavljivanja informacija u procentu od preko 88%, a koja je definisana u 2017. godini, posljedica je činjenice da su tokom 2017.

¹ Akcioni plan 2018-2020, za sprovođenje Strategije reforme javne uprave u Crnoj Gori za period 2016 – 2020

² Izvještaj o implementaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije reforme javne uprave 2016 – 2020., u 2017. godini

godine otpočeli postupci nadzora od strane Agencije u odnosu na obavezu proaktivnog objavljivanja informacija.

Tokom 2018. godine u sklopu projekta finansiranog od strane EU *“Jačanja kapaciteta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama”*, realizovane su brojne aktivnosti i održane radionice koje su uticale na dobre rezultate u ovoj oblasti. Naime, priprema Izvještaja o implementaciji Akcionog plana za 2018. godinu je u toku, a prema dostupnim podacima pozitivan trend je ostvaren kod svih indikatora.

I Ocjena stanja u oblasti slobodnog pristupa informacijama

Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, (“Sl.list CG”, br. 44/12 i 30/17), (u daljem tekstu: ZoSPI) su na cjelovit način uređena pitanja od značaja za način i postupak ostvarivanja prava na slobodan pristup informacijama. Međutim, ostvarivanje i zaštita prava na pristup informacijama suočena je sa određenim izazovima koji negativno utiču na efikasnost rada organa, na ostvarivanje prava, a samim tim i na transparentnost rada organa.

Pored ZoSPI u oblasti slobodnog pristupa informacijama relevantni su i drugi procesni i materijalni zakoni:

- **Zakon o upravnom postupku**
- **Zakon o inspekcijskom nadzoru**
- **Zakon o upravnom sporu**
- **Zakon o prekršajima**

- **Zakon o tajnosti podataka**
- **Zakon o zaštiti podataka o ličnosti**
- **Zakon o poreskoj administraciji**
- **Zakon o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine**

Proaktivno objavljivanje informacija, kao obaveza organa vlasti je oblast koja se može dodatno unaprjeđivati, kako bi afirmisao princip transparentnosti rada organa vlasti i princip prava javnosti da bude upoznata sa postupanjem organa. Redovnim objavljivanjem i ažuriranjem informacija olakšava se pristup informacijama korisnicima, što u krajnjem treba da utiče na smanjenje broja zahtjeva za pristup informacijama i transparentniji rad organa vlasti.

Duh ZoSPI jeste da obaveže organe da građanima omoguće pristup informacijama čime se jača povjerenje građana u funkcije sistema i pravnu državu.

Međutim, kao što je značajna dužnost države da ojača povjerenje građana u njene institucije, jednako je važno i da građani primjenjuju zakonske odredbe u skladu s njihovom svrhom, jer se u suprotnom država mora zaštititi od zloupotreba. U tom cilju mnoge zemlje su u svom zakonodavstvu uredile institut zloupotrebe prava na pristup informacijama³.

Da sistem u ovoj oblasti nije efikasan i da daje mogućnost zloupotrebama, potvrđuju ocjene korisnika prava, a i ocjene organa vlasti.

³ Škotska, Irska, Slovenija, Hrvatska, Srbija i dr.

Pravo na pristup informaciji jeste osnovno, ali ne i apsolutno pravo. Ograničenje pristupa informaciji, a radi uspostavljanja ravnoteže između prava javnosti da zna i potrebe da se spriječi prekomjerno ugrožavanje legitimnih interesa od objavljivanja informacije, ZoSPI predviđa kao izuzetak.

Kao dobro zakonsko određenje pokazala se supsidijarna primjena zakona kojim se uređuje upravni postupak, te s tim u vezi nadležnosti Agencije, kao drugostepenog organa koji odlučuje o žalbama. Ipak i u ovom dijelu prepoznata je potreba za usaglašavanjem pojedinih odredaba ZoSPI sa Zakonom o upravnom postupku.

Kada je riječ o nadzoru nad primjenom zakona, inspekcijski nadzor je podijeljen između Ministarstva javne uprave (upravne inspekcije) i Agencije, pri čemu upravna inspekcija utvrđuje postojanje informacije prema zahtjevu Savjeta Agencije u pojedinačnim slučajevima (član 40 stav 1 tačka 2 ZoSPI), dok Agencija vrši nadzor u dijelu koji se tiče proaktivnog objavljivanja informacija.

Postojeće rješenje dualnog nadzora sa kratkim rokovima za vršenje inspekcijskog nadzora ne daje očekivane rezultate u praksi. Gledajući uporednu praksu, u zemljama regiona, inspekcijski nadzor je ili u nadležnosti ministarstva uprave (npr. Slovenija, Srbija, Albanija) ili kod nadzornog organa za slobodan pristup (npr. Hrvatska).

Ponovna upotreba informacija, u odnosu na pravo na pristup informacijama, predstavlja i definiše različit pravni režim, jer se pristupom informacijama ostvaruje pravo javnosti da zna šta rade organi vlasti, dok se pravom na ponovnu upotrebu informacija-dokumenata ide korak dalje i navedene informacije, kao javni resurs, stavljaju na raspolaganje korisnicima radi daljeg, shodno zakonu, slobodnog korišćenja u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

U cilju efikasnijeg ostvarivanja prava na slobodan pristup informacijama, ključni rezultat je ostvaren uspostavljanjem Portala otvorenih podataka na stranici www.data.gov.me. U narednom periodu neophodno je raditi na edukaciji zaposlenih u ministarstvima i drugim organima o konceptu otvorenih podataka i inicijativi za korišćenje i objavljivanje istih.

Radi dobijanja neophodnih smjernica za izradu ove Analize koja prethodi izmjenama ZoSPI planiranim za ovu godinu, Ministarstvo javne uprave se obratilo svim ministarstvima, Agenciji, Glavnom gradu Podgorici, Prijestonici Cetinje, 21 jedinici lokalne samouprave i Upravnom sudu Crne Gore, da dostave informaciju sa osvrtom na važeća zakonska rješenja, uočene probleme sa kojima se susreću u primjeni Zakona i moguće načine rješavanja problema kroz zakonske izmjene.

U bitnom, ukazano je na sljedeće:

- na problem **zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama**, gdje cilj zahtjeva za SPI nije informacija i kontrola rada organa vlasti, već pribavljanje novčane koristi, kroz troškove postupka. Naime, često se traženje informacije, sastoji u ponavljanju zahtjeva sa istim ili traženje prevelikog broja informacija, što dovodi do ciljanog usporavanja rada organa vlasti, kojima se upućuju takvi zahtjevi, čime se želi postići njihovo opterećenje i samim tim stvara se mogućnost

neblagovremenosti u postupanju po takvim zahtjevima, zbog čega se predlaže da se u predstojećim izmjenama i dopunama ZoSPI, uvede institut "zloupotrebe prava";

- na potrebu **usklađivanja ZoSPI sa Zakonom o upravnom postupku, naročito u pogledu rokova za odlučivanje;**
- na potrebu **utvrđivanja metodologije prilikom izrade „testa štetnosti“** jer ne postoji jasan kriterijum prilikom procjene koji je interes važniji, privatni ili javni, što stvara mogućnost subjektivne procjene;
- da je član **19 ZoSPI** neophodno dopuniti novim stavom, kojim bi se propisalo, da se zahtjevom za pristup informacijama ne smatra: traženje objašnjenja ili postavljanje pitanja, kao i tumačenje propisa za ostvarivanje nekog prava podnosioca zahtjeva;
- na potrebu da se preispita odredba **člana 22 ZoSPI** koja se odnosi na pristup javnom registru uvidom u prostorije organa, na način da se ista izostavi, iz razloga što je u zakonu već propisana obaveza organa vlasti da na svojoj internet stranici objavljuje, pored ostalog i javne registre i javne evidencije.
- na potrebu da se u **članu 26 stav 1 ZoSPI** brišu riječi "putem e-maila", imajući u vidu činjenicu da je organ vlasti dužan da primi sve zahtjeve, bez obzira na formu u kojoj se isti podnose. Takođe je ukazano da je potrebno uskladiti navedenu odredbu i sa odredbom člana 30 istog zakona, kojom je propisano da „o zahtjevu za pristup informaciji ili ponovnu upotrebu informacija, osim u slučaju iz člana 22 ovog zakona, organ vlasti odlučuje rješenjem“, što stvara pravnu nesigurnost;
- na potrebu da se preispita odredba **člana 29 stav 1 ZoSPI** na način da se predvidi da će organ vlasti odbiti zahtjev za pristup informaciji ako ne posjeduje informaciju, te nema saznanja gdje se informacija nalazi i ako jedan ili više međusobno povezanih podnosioca putem jednog ili više funkcionalno povezanih zahtjeva očito zloupotrebljava pravo na pristup informacijama, a osobito kada zbog učestalih zahtjeva za dostavu istih ili istovrsnih informacija ili zahtjeva kojima se traži veliki broj informacija, dolazi do opterećivanja rada i redovnog funkcionisanja organa vlasti. Ukazano je da se u vezi odredbi člana 1 stav 2 tačka 1 i 3 dopuni član 29 zakona, sa dva nova stava, kojima bi se omogućilo odbijanje zahtjeva za pristup informacijama;
- na potrebu da se u **članu 31 ZoSPI**, riječ "podnošenja", zamijeni riječju "primanja", iz razloga što od vremena podnošenja, do vremena primanja zahtjeva, može proći i nekoliko dana, čime se skraćuje rok za rješavanje po zahtjevu;
- da se preispitaju zakonska rješenja iz **člana 1 tačka 2, koje se odnosi na ograničenje od primjene zakona i iz člana 14 ZoSPI**, koja se odnose na **ograničenje pristupu informacijama**, jer je Ustavom Crne Gore propisano „da svako ima pravo pristupa informacijama u posjedu državnih organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja, te da se pravo pristupa informacijama može ograničiti ako je to u interesu: zaštite života, javnog zdravlja, morala i privatnosti, vođenja krivičnog postupka, bezbjednosti i odbrane Crne Gore, spoljne, monetarne i ekonomske politike“;

- da je potrebno precizirati odredbu **člana 35 ZoSPI** kojom je propisano da se protiv akta o zahtjevu za pristup informacijama može izjaviti žalba, na način da se precizira da se ista može izjaviti samo protiv odluke, koja je donijeta po zahtjevu za pristup informacijama;
- na potrebu preispitivanja odredbi o nadzoru i **člana 40 tačka 2 ZoSPI** u pogledu roka u kojem je inspekcija koja je nadležna za kontrolu kancelarijskog poslovanja, dužna da dostavi Savjetu Agencije tražene informacije i podatke, da li organ vlasti posjeduje traženu informaciju, jer se u praksi pokazalo da je isti suviše kratak za blagovremeno postupanje.

II. Analiza normativnog okvira od strane Access Info Europe (AIE)

Organizacija Access Info Europe (AIE) uradila je Analizu **ZoSPI**, koju je izdala Mreža za afirmaciju nevladinog sektora, procjenjujući njegovu usaglašenost sa međunarodnim standardima, kojih je zemlja u obavezi da se pridržava, uključujući Konvenciju Savjeta Evrope o pristupu zvaničnim dokumentima, Opšti komentar broj 34 Komiteta za ljudska prava Ujedinjenih Nacija, presude Evropskog suda za ljudska prava, Odredbu EU 1049/2001 i pravnu praksu Suda pravde Evropske unije.⁴ Iz Analize proizilazi da ZoSPI ima ozbiljna ograničenja kada su u pitanju prava na traženje informacija, kao i ograničenja koja posebno imaju negativan uticaj na mogućnosti civilnog sektora u ostvarivanju svoje javne uloge, pri čemu su ta ograničenja direktno u suprotnosti sa međunarodnim standardima ljudskih prava i pravnom praksom Evropskog suda za ljudska prava. Iz Analize se može zaključiti da član 1, ZoSPI sadrži niz isključenja koja su neprihvatljiva i u suprotnosti sa međunarodnim standardima i Ustavom, u smislu da će pravo na pristup i korišćenje informacija biti u skladu sa ZoSPI, dok se dalje navodi da se na određene informacije ne odnosi ZoSPI, već druge norme. Široka diskreciona ovlašćenja data državnim organima radi utvrđivanja tajnosti (član 16) i nedostatak adekvatnog testa javnog interesa (član 17) su u suprotnosti sa uspostavljenim praksama Suda pravde Evropske unije, da se pri odbijanju pristupa mora "objasniti kako pristup tom dokumentu može konkretno i stvarno podriti interes zaštićen ovim izuzetkom" i takva šteta mora biti "razumno predvidljiva i ne čisto hipotetička". Takođe test javnog interesa je znatno ograničen u odnosu na uspostavljene međunarodne standarde i prakse Evropske unije i zemalja širom Evrope, kao i na globalnom nivou. Zabrinjavajuće je uvođenje izuzetka vezanog za poslovne tajne i intelektualnu svojinu, jer prema međunarodnim standardima, zaštita komercijalnog i poslovnog interesa je legitiman izuzetak, ali mora biti subjektom testa štetnosti i javnog interesa.

⁴ www.mans.co.me

III. Analiza stanja slobodnog pristupa informacijama za 2017. godinu od strane Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama

Agencija je uradila Analizu stanja slobodnog pristupa informacijama za 2017. godinu. Iz Analize se uglavnom može zaključiti da je ukazano na fenomen zloupotrebe prava, radi ostvarivanja materijalne koristi na štetu Budžeta Crne Gore. Podnosioci podnose prvostepenim organima veliki broj zahtjeva, koji u realnom vremenskom roku ne mogu odgovoriti na sve zahtjeve zbog obimnosti dokumentacije koja se traži, a što ima za posljedicu "ćutanje administracije", a time i veliki broj žalbi protiv odluka organa iz cijele Crne Gore koje se dostavljaju Agenciji na odlučivanje⁵.

Takođe, Analizom podataka iz dostupnih Izvještaja o stanju zaštite ličnih podataka i stanja u oblasti pristupa informacijama utvrđuje se da je Agencija tokom dvije godine (2016-2017) u radu imala 6.567 žalbi (2.687 u 2016. godini i 3.880 u 2017. godini).

Za isti vremenski period Agencija je primila 1.051 tužbi (372 u 2016. godini i 679 u 2017. godini).

Ako se uzme u obzir podatak da je u radu Agencije u 2017. godini bilo 3.880 žalbi, kratkoća roka za odlučivanje jedan je od faktora za nemogućnost blagovremenog odlučivanja po žalbi i pokretanja sporova pred sudom.

Ovo posebno imajući u vidu uporednu praksu i praksu zemalja EU po kojoj je rok za odlučivanje po zahtjevu, kao i rok za postupanje u slučaju žalbe znatno duži:

ROKOVI ZA ODLUČIVANJE/ UPOREDNI PREGLED			
	Rok za odlučivanje po zahtjevu(sa mogućnošću produženja)	Ukupno	Rok za odlučivanje po žalbi
Crna Gora	15 +8 dana	23	15 dana
Hrvatska	15 +15 dana	30	30, 60 ili 90 dana
Srbija	15+40 dana	55	30 dana
Slovenija	20+30 dana ⁶	50 radnih dana, odnosno najmanje 70	60 dana

Pored navedenog, činjenica je da u velikom broju predmeta koji su u fazi upravnog spora stranke insistiraju da se sprovede usmena rasprava⁷, čak i kada se radi o ćutanju drugostepenog organa. Kao jedan od glavnih uzroka za takvo stanje vidimo mogućnost zarade koja se ostvaruje na osnovu advokatskih troškova, u skladu sa propisima.

⁵ <http://www.azlp.me/>

⁶ Rokovi se računaju na radne dane, ne kalendarske. U ZoSPI rok za odlučivanje je 15 dana. Nije uređeno pitanje produženja roka ni računanja roka, pa se primjenjuje ZUP u pogledu produženja(za polovinu osnovnog roka) i u pogledu računanja rokova(kalendarski).

⁷ Prema članu 28 stav 2 Zakona o upravnom sporu sud je obavezan da sprovede usmenu raspravu ako to stranka zahtjeva.

PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE NORMATIVNOG OKVIRA

Programom rada Vlade Crne Gore za 2019. godinu predviđena je priprema Predloga zakona o izmjenama i dopunama ZoSPI, kako bi se unaprijedio normativni okvir u ovoj oblasti i stvorili uslovi za efikasnije ostvarivanje prava na slobodan pristup informacijama.

Ova Analiza daje smjernice za regulativna i implementacijska poboljšanja ZoSPI kako bi se stvorio adekvatan zakonodavni okvir u oblasti slobodnog pristupa informacijama:

1. **Oснаžiti obavezu proaktivnog objavljivanja informacija.** Redovnim objavljivanjem i ažuriranjem informacija olakšava se pristup informacijama korisnicima, što u krajnjem treba da utiče na smanjenje broja zahtjeva za pristup informacijama i transparentniji rad organa vlasti.
2. **Preispitati odredbu člana 1 ZoSPI u pogledu područja primjene zakona, a naročito u odnosu na član 14 ZoSPI,** koji se odnosi na ograničenje pristupu informacijama u posjedu organa vlasti.
3. **Donijeti smjernice za sprovođenje testa štetnosti** kako bi organi pravilno sprovodili postupak i donosili zakonita rješenja. Na ovaj način smanjiće se broj poništenih rješenja od strane Agencije i doprinijeti efikasnosti postupka po zahtjevima za slobodan pristup.
4. **Preispitati odredbe o nadzoru i rokove propisane ZoSPI.** Naročito treba obratiti pažnju na dužinu roka po kojem je organ vlasti dužan da postupi po zahtjevu za pristup informaciji (15 dana), rok u kojem je Agencija dužna da odluči (15 dana), kao i odredbe o podijeljenom nadzoru između upravne inspekcije i Agencije i s tim u vezi rok u kojem je inspekcija dužna da dostavi Savjetu Agencije tražene informacije i podatke o tome da li organ vlasti posjeduje traženu informaciju (5dana). U praksi sprovođenje testa štetnosti iziskuje vođenje složenog postupka, a ZoSPI to ne prepoznaje kao mogući razlog za produženje roka odlučivanja. Takođe, rok od 15 dana za odlučivanje Agencije u postupku po žalbi tri puta je kraći od roka koji je Zakonom o upravnom postupku propisan za odlučivanje drugostepenog organa. Ako se uzme u obzir podatak da je u radu Agencije u 2017. godini bilo 3.880 žalbi, kratkoća roka za odlučivanje jedan je od faktora za nemogućnost blagovremenog odlučivanja po žalbi i pokretanja sporova pred sudom.
5. Razmotriti potrebu da se uvede institut **zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama.** Naime, često se traženje informacije od strane podnosioca zahtjeva, sastoji u ponavljanju zahtjeva za istim ili traženje prevelikog broja informacija, kada su zahtjevi očigledno nerazumni, previše neodređeni ili nalažu nesrazmjerno velike napore za pronalaženje traženih informacija ili obuhvataju previše široku oblast ili se ponavljaju istovjetni zahtjevi kojima se remeti normalan rad organa, što dovodi do ciljanog usporavanje rada organa vlasti, kojima se upućuju takvi zahtjevi, čime se želi postići njihovo opterećenje i samim tim stvara se mogućnost neblagovremenosti u postupanju po takvim zahtjevima. Iz toga proizilazi da cilj zahtjeva za pristup informacijama nije informacija i kontrola rada organa vlasti, već pribavljanje novčane koristi, preko troškova postupka u postupku pred Upravnim sudom Crne Gore, na šta je ukazano u analizi Agencije.

6. Razmotriti mogućnost **izmjene zakona kojim se uređuje upravni spor u dijelu odredbe o obaveznosti sprovođenja usmene rasprave** u slučaju „ćutanja uprave“ i s tim u vezi pitanja troškova postupka u upravnom sporu, kako bi se obezbjedila zaštita zakonitosti i vladavine prava te u krajnjem efikasnosti sistema zaštite prava na slobodan pristup informacijama.
7. Razmotriti mogućnost preciziranja pojma „**informacije u posjedu organa vlasti**“. Važeća definicija⁸ se u praksi pokazala kao preširoko postavljena jer svrha ZoSPI nije dostupnost svim informacijama već onim koje predstavljaju službene dokumente, odnosno informacije koje proizilaze iz nadležnosti organa, na šta ukazuju međunarodni dokumenti.⁹Takođe, zahtjevima za pristup informacijama često se od organa vlasti traže razna objašnjenja ili se postavljaju pitanja, kao i tumačenje propisa za ostvarivanje nekog prava podnosioca.
8. Preispitati potrebu za postojanjem odredbe **ćlana 22 ZoSPI** koja se odnosi na **pristup javnom registru uvidom** u prostorije organa, iz razloga što je u zakonu već propisana obaveza organa vlasti da na svojoj internet stranici objavljuje, pored ostalog i javne registre i javne evidencije.

⁸ **Informacija u posjedu organa vlasti** je faktiĉko posjedovanje traŹene informacije od strane organa vlasti (sopstvena informacija, informacija dostavljena od drugog organa vlasti ili od trećeg lica), bez obzira na osnov i naĉin sticanja;

⁹ Povelja Evropske unije o osnovnim pravima (2007/C 303/01), ćlan 42:“ pravo pristupa dokumentima institucija, tijela, agencija Unije, nezavisno o njihovom mediju“.